

60 godina časopisa Tekstil – s osvrtom na posljednjih deset godina

Prof.dr.sc. **Zvonko Dragčević**, dipl.ing.
Glavni urednik časopisa Tekstil
e-mail: hist@zg.t-com.hr

Prikaz*

Prigodom obljetnice 60 godina izlaza časopisa Tekstil na Tekstilnim danima 2011 - *Nove spoznaje u funkciji razvoja tekstilne i odjevne industrije*, u predavanju *60 godina časopisa Tekstil - s osvrtom na posljednjih deset godina*, Z. Dragčević, D. Ujević i D. Pezelj, osvrnuli su se na nastanak i razvoj časopisa i njegov utjecaj na razvoj obrazovanja i znanosti, tehnike i tehnologije te ostale čimbenike utjecaja opstojnosti i napretka tekstilno-odjevne djelatnosti. 1952. godine Društvo inženjera i tehničara NR Hrvatske - Sekcija tekstilaca osniva časopis Tekstil - savezni stručni časopis za tekstilnu proizvodnju i trgovinu. Uređivački odbor DIT-a Hrvatske u Zagrebu tada čine: Glavni urednik: Gjuro Sudec
Urednik: Mihajlo Friedländer
Članovi odbora: Marko Boncelj, Milivoj Jurić, Andrej Koman, Sebastijan Ryznar, Rikard Štajner, Ivan Weber, Mladen Žerdik.

Uz uređivački odbor DIT-a Hrvatske, koji ima **funkciju glavnog uređivačkog odbora**, u radu časopisa sudjeluju i Uređivački odbor DIT-a Srbije u Beogradu te Uređivački odbor DIT-a Slovenije u Mariboru.

Od samog početka izlaza časopisa se objavljuju članci znanstvenog karaktera, kao što su članci

*Izlaganje na znanstveno-stručnom skupu Tekstilni dani Zagreb 2011 - Nove spoznaje u funkciji razvoja tekstilne i odjevne industrije, 11.11. 2011. Zagreb, Zagrebački velesajam

Sebastijana Ryznara: *Havarirana vuna*, Milivoja Jurića: *Močenje konoplje* te Mladena Žerdika i Paule Luetić: *Povećanje sposobnosti puštenja zečjih dlaka*.

Od 1980. godine počinje kategorizacija radova u izvorne znanstvene, pregledne, prethodna priopćenja (znanstvenih istraživanja) i stručne radove, te izlaganja na skupovima, koji podliježu najmanje dvjema stručnim recenzijama. Članci koji obrađuju neke posebno zanimljive tehnološko-tehničke, tržišno-gospodarske novosti prenose se iz stručnog tiska ili iz informacija za tisak raznih tvrtki i institucija, podliježu samo stručnoj uredničkoj recenziji i lektiriranju, objavljuju se u rubrikama: Iz stručnog tiska, Prikazi, Iz povijesti tekstila i odjeće, Prikazi strojeva, Gospodarstvo i tržište, Kemijsko čišćenje i pranje, Komentari i razgovori, Nova bojila i pomoćna sredstva, Nova vlakna i materijali, Prikazi knjiga i časopisa te Domaće vijesti i Vijesti iz inozemstva. U članku D. Höffe-

ra i sur. (Tekstil 50 (2001.) 12, 603-613) detaljno je prikazana struktura i broj članaka objavljenih u časopisu Tekstil u razdoblju od 1980. do 2000. godine. te o njegovoj ulozi u razvoju tekstilne i odjevne industrije, uvjetima poslovanja i doprinosu u razvoju tekstilne i odjevne djelatnosti, znanosti i obrazovanja. U tab.1 navodimo strukturu radova objavljenih u destljeću nakon tog razdoblja, odnosno od 2001. do 2010. godine, a u tab.2 broj stranica otisnutih u istom razdoblju.

Časopis Tekstil je jedini znanstveno-stručni časopis iz ove struke u Republici Hrvatskoj u skupini časopisa iz područja tehničkih znanosti, koje novčano pomaže Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Referira se u bibliografskim bazama podataka: ISI Web of Knowledge, Web of Science, Scopus, SCI, EBSCO i dr., što je odraz njegove visoke znanstvene razine i vrijednosti. Posebno je važno napomenuti da je citiranost časopisa od Institute of Science Information, odnosno današnjeg Thomson Reutersa, započela već 1993. godine. Doajeni naše tekstilne znanosti i struke okupljeni u današnji Hrvatski inženjerski savez tekstilaca pokrenuli su, a generacije autora i suradnika nastavili su tkati svoje znanstveno, stručno i organizacijsko znanje u časopis Tekstil te tako pridonijeli njegovom nastavku, ostanku i razvoju u jedan od časopisa iz tehničkog područja s najduljom tradicijom neprekinutog izlaženja u Hrvatskoj i u regiji.

Svima se zahvaljujemo na uloženom trudu i radu.

Glavnim urednicima:

Mihajlo Friedländer (1952. - 1954.)

Sebastijan Ryznar (1955. - 6/1967.)

Leopold Gansel (7/1967. - 7/1975.)

Dragutin Höffer (8/1975. - 7/1993., 1/1998. - 12/1999.)

Ružica Čunko (8/1993. - 12/1997.)

Dinko Pezelj (1/2000. - 6/2004.)

Darko Ujević (7/2004. - 12/2006.)

Zvonko Dragčević (od 1/2007.)

Suradnicima, nositeljima važnih aktivnosti u radu časopisa:

Andrej Koman (uredništvo, tajništvo, urednik od 1952. do 1995.)

Ratimir Orban (tehnički urednik od 1952. do 1975.)

Đuro Sudec (odgovorni urednik 1952. do 1967.)

Milivoj Jurić (direktor od 1967. do 1971.)

Marijan Meštrić (direktor od 1971. do 1982.)

Dinko Pezelj (direktor od 1983.-12/2006.)

Zvonko Dragčević (urednik od 1995. do 1998.)

Agata Vinčić (urednica od 11/1996. do danas)

Alice Bosnar (lektorica i marketing menadžer od 1973. do danas)

Predsjednicima Hrvatskog inženjerskog saveza tekstilaca:

Mihajlo Friedländer, Sebastijan Ryznar, Ivan Kurtalj, Dragutin Höffer, Božo Težački, Mijo Petriček, Emil Erlač, Andrija Prus, Ivan Kvež, Petar Semenić, Mladen Plantić, Damir Vittez, Vinko Barišić

Predsjednicima Savjeta za izdavačku djelatnost:

Dragutin Höffer, Ivo Soljačić, Darko Ujević

Tab.2 Broj stranica časopisa Tekstil objavljenih u razdoblju od 2001. do 2010. godine

Godina	Broj stranica
2001.	746
2002.	602
2003.	666
2004.	668
2005.	646
2006.	660
2007.	722
2008.	696
2009.	664
2010.	570
Ukupno	5326

Od početka izlaženja pa do danas, časopis se stalno razvijao i bio je nositelj znanstvenih i strukovnih aktivnosti u području tekstila i značajna spona s gospodarstvom, pri čemu je postigao visoku razinu u tehničkom i sadržajnom smislu.

Časopis Tekstil afirmirao je našu znanost i znanstvenike u svijetu te postao platforma promoviranja svjetskih znanstvenih dostignuća domaćim čitateljima, uspostavljenom suradnjom s priznatim svjetskim i domaćim tvrtkama, institutima i ustanovama u polju tekstilne znanosti.

Velik broj znanstvenika s Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i njihovih suradnika kao i onih zaposlenih u privredi i drugim institucijama u zemlji, te značajan broj ostalih istraživača iz zemlje i

Tab.1 Broj objavljenih radova u časopisu Tekstil u razdoblju od 2001. do 2010. po kategorizaciji i rubrikama

Godina	Izv. zn. rad	Str. rad	Pregl.	Pret. priop.	Izlaganje na skupu	Prikazi	Iz stručnog tiska	Gosp. i tržište	Kem. čišćenje i pranje	Prik. strojeva	Prik. knjiga i čas.	Ko-ment. i razg.	Nova vlakna i mater.	Nova bojila i pom. sred.	Iz pov. i odjeće	Kalend.	U spomen	DV	VI
2001.	11	9	4	1	24	43	14	13	12	29	20	2	11	6			7	62	139
2002.	11	4	7		13	35	20	18	13	23	14	2	9	3			3	55	127
2003.	16	11	3	2	13	28	6	15	12	39	5		6	5			2	56	105
2004.	17	3	11	2	11	32	4	20	9	27	2		6	2			2	54	85
2005.	12	9	6	1	7	40	8	15	8	31	10	1	10	7			4	45	98
2006.	12	15	4	4	3	38	17	16	9	39	6		12	3			2	40	93
2007.	29	7	2		1	27	4	8	3	27	3		7	7	1		3	32	62
2008.	15	12	6		1	31	5	3	4	43	11	1	2	2	3	7		30	60
2009.	17	10	10			24	1	1	3	28	3			6	1	5	1	28	53
2010.	24	5	4		7	25	3	6		23	3			2		3	2	22	36
Ukupno	164	85	57	10	80	323	82	115	73	309	77	6	63	43	5	15	26	424	858

inozemstva dali su objavljivanjem svojih radova u časopisu Tekstil velik doprinos razvoju ove struke.

Tijekom 60 godina izlaženja dogodile su se velike promjene, tehničko-tehnološke i društveno-socijalne, u zemlji i svijetu, pri čemu je kvaliteta časopisa Tekstil stalno povećavana, iako je u pogledu materijalnog položaja ušao u vrlo teško razdoblje. Tradicija i

ugled, širina tema i broj autora iz naše zemlje i inozemstva svrstali su časopis Tekstil u vrlo uglednu, cijenjenu i vrijednu znanstvenu, stručnu, tehničku i općekulturnu publikaciju. Da bi se visoka razina časopisa Tekstil održala i poboljšala, urednička politika je održati kvalitetu časopisa putem stalnih promjena.

Zahvaljujemo svima koji su svojim djelovanjem dali doprinos u ostvarenju i stvaranju mozaika našeg časopisa Tekstil, a posebno svim dosadašnjim i sadašnjim članove Uredništva i Savjeta časopisa.

Dodatna vrijednost časopisa je u njegovoj čitanosti. Zato vas ovim putem pozivamo da nas čitate, da nam uputite vaše ideje, sugestije i komentare.

Digitalizacija časopisa Tekstil

Prof.dr.sc. **Željko Penava**, dipl.ing.
Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Zavod za projektiranje i menadžment
e-mail: zpenava@ttf.hr

Prikaz*

Na savjetovanju Tekstilni dani Zagreb 2011. predstavljen je zanimljiv nacrt projekta digitalizacije časopisa Tekstil. Digitalizacija starih brojeva časopisa je postupak koji je zbog specifičnosti problema dostupnosti, pohrane i zaštite danas nužan i provode ga gotovo svi aktivni časopisi u zemlji i inozemstvu. Digitalne zbirke starijih časopisa organiziraju se kao novi oblici znanja koji putem mreže postaju dijelom našeg globalnog informacijskog okruženja.

Digitalizacijom časopisa olakšava se čuvanje i postiže visoka sigurnost građe za budućnost, omogućuje porast citiranosti te faktora utjecaja, odnosno porast znanstvenog i stručnog statusa časopisa jer se, proširujući pristup do čitateljstva, povećava čitanost i izvan uskog kruga sadašnjih korisnika. Osim navedenih prednosti,

digitalizacija omogućava lako i jednostavno pretraživanje sadržaja, minimalizira mogućnost dupliciranja radova ili dijelova radova te predstavlja temelj za buduće financiranje s obzirom na to se povećava interes za oglašavanje i pretplatu na digitalne oblike časopisa.

Izgradnja digitalne zbirke časopisa podrazumijeva niz aktivnosti koje je potrebno uskladiti i organizirati u vremenu, osmisлити i provesti na način da dovedu do očekivanoga cilja. U planiranju ovog projekta valja odgovoriti na više pitanja koja se mogu smatrati ključnima za njegov uspjeh. Dakle, potrebno je provjeriti je li takav projekt potreban i izvediv, koje su sve provedbene aktivnosti, jesu li poznati postupci, potrebe i mogući izazovi u ovakvom projektu, posjeduju li se potrebni materijalni resursi i mogu li se osigurati potrebna sredstva.

Prijenos izvornika u digitalni oblik samo je jedna od aktivnosti koja se provodi pri digitalizaciji i bilo bi

pogrešno sudbinu projekta vezivati prvenstveno ili čak isključivo za ovaj postupak. Zbog toga projektu digitalizacije treba prethoditi utvrđivanje jasnih ciljeva koji će biti izvedeni iz ukupne politike digitalizacije i razvoja djelatnosti udruge u cjelini, te planirati završetak implementacijom cjelovite usluge ili sustava.

Nesporno je da potreba za digitalizacijom časopisa Tekstil postoji ponajprije kod korisnika iz znanstvene i stručne zajednice, ali ne treba zane-mariti niti povećanu dostupnost časopisa široj javnosti. Važan faktor u ocjeni nužnosti digitalizacije je i financijsko održanje časopisa, dakle vrlo konkretna potreba Hrvatskog inženjerskog saveza tekstilaca (HIST), koji je vlasnik i izdavač časopisa Tekstil. S tehničke strane prednost pruža postojeći oblik i sadržaj časopisa koji je prikladan za digitalizaciju i on-line objavu jer čak i najstariji brojevi u najvećoj mjeri već imaju potrebne elemente za kva-

*Izlaganje na znanstveno-stručnom skupu Tekstilni dani Zagreb 2011 - Nove spoznaje u funkciji razvoja tekstilne i odjevne industrije, 11.11. 2011. Zagreb, Zagrebački velesajam